

A Semmelweis-serleg ünnepek egy értékes dokumentuma

E nyáron történt. Vakációra hívogató, verőfényes, szép szombati nap volt. Éppen dáliákat és kardvirágokat gondoztam a Balaton melletti kis kertünkben, amikor dr. Rosivall László professzor, a Semmelweis Egyetem Kóréletani Intézetének igazgatója hívott telefonon. Az Ecseri piacról jelentkezett! Lelkesen újságolta, hogy az árusok standjai között rábukkant egy érdekes Semmelweis-dokumentumra, és hozza nekem ajándékba. Meglepő baráti gesztus, meglepő helyről! Néhány nap múlva személyesen adta át a kis nyomtatott füzetet a Semmelweis Egyetemen.

Az értékes, érdekes dokumentum a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda 14 oldalas, kikalakú kiadványa 1925-ből. Címe: „SEMME LW EIS – mondotta a Budapesti Orvosi Kaszinó 1925. évi január hó 30-án tartott Semmelweis-serleg ünnepén Grósz Emil Dr. egyetemi tanár.” Grósz professzor beszéde emelkedett hangvétellű, meggyőzően értékorientált, az orvosi pálya melletti, jövőbe mutató hitvallással. Kiemeli, hogy „a klinikák és orvoskari intézetek nagy sora ad alkalmat arra, hogy az orvos megszerezze boldogulásának első föltételét: a bőséges ismeretet. De a tudás még nem elég. A boldogulásnak s boldogságnak másik föltétele az erkölcsösség. ... Az orvosi pálya harmadik s bizonyára nem utolsó alapja a hazafias magyar nemzeti érzés.” Mindennek különös nagy súlya lehetett akkor, néhány évvel az első világháború és a trianoni békeszerződés után.

Grósz Emil (1865–1941) neves nagyváradi szemészdinasztia sarja. Budapesten szerzett orvosi diplomát 1888-ban. Schulek Vilmos szemészprofesszor tanítványa lett. 1905-től három évtizeden keresztül igazgatta az I. sz. Szemklinikát. Ez évben választották meg a Magyar Szemorvostársaság elnökének. Betöltötte az orvosi kar dékáni tisztét 1914–1916 során, azaz két háborús tanévben. 1930-ban Corvin-koszorú-

val tüntették ki. Szakmai eredményeivel, tudományos közéleti tevékenységével nemzetközi reputációt is szerzett. Pályafutásáról bővebben – többek között a Semmelweis Egyetem Baráti Köre honlapjának „Galéria” rovatában lehet olvasni (www.baratikor.sote.hu).

A könyvecskéből megtudhatjuk, hogy az első Semmelweis-serlegbeszédet, a serleget avató Tauffer Vilmos szülész-nőgyógyász professzor tartotta 1907-ben. Őt követte báró Korányi Frigyes (1908), báró Müller Kálmán (1909), Schulhof Jakab (1910), Pertik Ottó (1911), Bókay Árpád (1912), Réczey Imre (1913), Dollinger Gyula (1914) s az első világháború következtében hosszú kihagyással Bókay János (1924).

A Budapesti Orvosi Kaszinó 1906-ban hozott határozatot, hogy évente Semmelweis-serlegbeszéd tartására kér fel egy-egy kiváló orvost. Ez rangos kitüntetésnek számított, s egyben alkalmat biztosított rá, hogy minden évben megemlékezzenek Semmelweis Ignácról. A Semmelweis-serleg ünnepeket rendező Orvosi Kaszinó klubhelyisége az Andrássy út 2. alatti épületben volt megszűnéséig (1944).

Mi is motiválhatta Rosivall professzort e nagyon kedves gesztusra? Nyilván és alapvetően orvosi hivatásunk és történelmi múltunk értékeinek – követésre méltó, éberem törődő – tisztelete. S emögött személyre szólóan talán az a néhány cikk, előadás, mellyel a közelmúltban én is igyekeztem hozzájárulni, hogy egyetemünk névadója, Semmelweis Ignác életművének ragyogó értékei, tanulságai ne halványuljanak el a késői utódok emlékezetében. Szívvel köszönöm Rosivall professzornak az értékes ajándékot! Példaadó módon hívta fel a figyelmemet – s e kis emlékező írás révén remélhetőleg sokunk figyelmét – a hajdani Orvosi Kaszinó értékápoló Semmelweis-serleg ünnepszorozatára is.

DR. MONOS EMIL
élettanász, Budapest

